

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ОДА
РАДА ДИРЕКТОРІВ КОЛЕДЖІВ І ТЕХНІКУМІВ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВІННИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

**СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У
ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД,
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

м. Вінниця, 22-23 квітня 2021 року

Випуск 3 (8)

Вінниця – ВТК – 2021

УДК 377(477)(08)

С 91

Рекомендовано до друку засіданням методичної ради Вінницького технічного коледжу (протокол №10 від 16 квітня 2021 р).

Рецензенти:

Марцева Л. А. – доктор педагогічних наук (ВР ЦОЯО).

Похресник А. К. – кандидат філософських наук, голова Співки голів обласних Рад директорів ЗФПВО України.

Редакційна колегія:

Домінський О. С. – кандидат педагогічних наук, доцент

Зоріна Ю. В. – кандидат філологічних наук

Крисак Л. В. – кандидат педагогічних наук

Моторна Л. В. – кандидат педагогічних наук

Сіташ Т. Д. – кандидат економічних наук

Тромсюк В. Д. – кандидат технічних наук

Цирульник С. М. – кандидат технічних наук, доцент

С 91 Сучасні педагогічні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців у закладах фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: матер. Всеукр. наук.-метод. конф. (Вінниця, 22-23 квіт. 2021 р.)
Випуск № 3 (8). Вінниця:

ФОП Рогальська І. О., 2021. 608 с.

У збірнику матеріалів конференції висвітлюються теоретичні й прикладні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців у фахових коледжах, впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання, а також висвітлюються актуальні проблеми фахових коледжів. Представлено спектр питань з педагогіки, методології освіти, теоретико-методичних аспектів навчання та виховання, формування професійних компетентностей, підвищення якості освіти.

Статті збірника подано в авторській редакції.

Адреса редакційної колегії: Вінницький технічний коледж, вул. Хм. Шосе 91/2, м. Вінниця, 21000, тел. (0432)46-11-72.

УДК 377(477)(08)

ISBN 978-617-7556-94-6

© Вінницький технічний коледж, 2021

© Автори статей, 2021

Цирульник Сергій, Ткачук Василь ІНТЕРАКТИВНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗАСОБАМИ MENTIMETER	326
Чорна Світлана, Бартко Жанна ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ ГІБРИДНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ	331
Шидловська Тетяна ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ У ХОДІ ЗДІЙСНЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	334
Ющенко Валентина, Попружна Олена НАРИС: СТРУКТУРА, ЗМІСТ, МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ	336
Яхно Людмила, Гиренко Юлія ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	339

РОЗДІЛ II

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Алексєєнко Олександра SOFT SKILLS ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОЇ КАР'ЄРИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	341
Баршай Ольга, Винокурова Ірина ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ	343
Баршай Ольга, Запісочний А.М. КЛАСТЕР МОДЕЛЮВАННЯ «3D SCIENCE»	348
Баршай Ольга, Терєбінов Олександр «ВІДКРИТА ЛАБОРАТОРІЯ ЕЛЕКТРОНІКИ» ЯК СУЧАСНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	350
Басіста Наталя, Петрович Яніна ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ «ОБ'ЄМИ ТА ПЛОЩІ ПОВЕРХОНЬ ГЕОМЕТРИЧНИХ ТІЛ»	353
Бею Ірина ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»	356
Білозор Наталія ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	359
Бойко Олена ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ОДНА З СКЛАДОВИХ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	363
Борачук Оксана, Борачук Людмила ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА.....	365
Братко Марія, Нос Наталя, Заярнюк Ірина ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПОГЛЯД СТУДЕНТІВ	368

проблемних питань і створення проблемних ситуацій доповнюються можливостями інтернету.

Отже, перевагами проблемного навчання слід виділити те, що вони вибудовуються на основі самостійної мислительної діяльності студентів, внаслідок чого знання є більш стійкими, оскільки їх здобуття вимагає інтегрованих зусиль. Отримані знання перетворюються у переконання, які дозволяють студентові активно розвиватись, тому що сформовані здатності до узагальнення, систематизації, критичної оцінки та інтерпретації тощо стають основою для самовдосконалення. Емоційність, що виникає у процесі вирішення проблемних завдань викликає підйом інтелектуальної спроможності, активізує дослідницьку діяльність. Переживання «ситуації успіху» супроводжується почуттям задоволення від процесу та результату навчальної діяльності, що також позитивно впливає на її ефективність в цілому. Отже, проблемне навчання – це творча, емоційно насичена праця викладача і студентів, яка потребує цілеспрямованості та відповідальності. Проблемність у навчанні стає синонімом самостійності та якості навчання, що задовольняє сучасні вимоги модернізації освіти в контексті євроінтеграційних процесів.

Джерела та література

1. Скорик Т.В. Методи проблемного навчання як шлях підвищення якості освіти у вищих навчальних закладах / Т.В. Скорик // Актуальні проблеми вищої педагогічної освіти. – 2017. – №4. – С. 107 – 109.

2. Павленко В.В. Методи проблемного навчання / В.В. Павленко // Нові технології навчання: наук.-пед. зб. // Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ, 2014. – Вип.81 (спецвипуск). – 84 с. – С. 75-79.

3. Романюк І. М., Богайчук В. Ж., Проблемне навчання - один із ефективних методів пошукової пізнавальної діяльності курсантів / І. М. Романюк, В. Ж. Богайчук // Вісник Національного університету оборони України. - 2011. – № 6(25). – С. 91–97.

Братко Марія, Нос Наталія, Заярнюк Ірина

*фаховий коледж «Універсум» Київського університету
імені Бориса Грінченка*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПОГЛЯД СТУДЕНТІВ

Заклади фахової передвищої освіти, які на нинішньому етапі здійснюють професійну підготовку молодших спеціалістів та фахових молодших бакалаврів, як складова системи неперервної професійної освіти, виконують цілий ряд важливих соціальних, економічних, освітніх, науково-технічних, культурологічних, особистіно-професійних функцій, що у сукупності передбачає підготовку кваліфікованих кадрів для різних сфер економіки. Ідеальний випускник фахового коледжу – це не просто людина з дипломом, це

фахівець, який має роботу, заробляє на власні потреби та прагне до розвитку через подальше навчання. У період світової пандемії COVID-19, масового колективного переходу від офлайн до онлайн-форм діяльності переведення освітнього процесу у дистанційний формат, згідно із вимогами адаптивного карантину, набуває все більшого значення проблема якості освіти у закладах фахової передвищої освіти. Ситуація вимагає змін у способах організації взаємодії між суб'єктами освітнього процесу, зокрема із долученням різних технічних та технологічних засобів, а досі такого досвіду не було, або він був недостатнім. На думку учених В. Кухаренко і В. Бондаренко, ефективне онлайн-навчання направлено на те, щоб стати навчальним співтовариством і підтримувати студентів не тільки в навчальному плані, а й за допомогою спільної навчальної програми й іншої соціальної підтримки [2, ст. 9].

Відтак, публікація присвячена аналізу проблем, з якими зіштовхується студент як суб'єкт освітнього процесу в умовах вимушеного дистанційного навчання, а саме: технічне забезпечення освітнього процесу; психологічні перешкоди, з якими зіштовхується студент; навантаження; способи комунікації у онлайн-просторі.

Освітній процес у закладі фахової передвищої освіти – це складна, поліаспектна діяльність, яка охоплює процес професійного навчання у цілому (цілі, методи, функції, етапи, рівні, технології навчання, управління, результат). За умов, що склалися, мова йде про трансформацію технологій навчання та управління при стабільності мети, яка передбачає підготовку компетентного фахівця, що здатний забезпечити продуктивну діяльність у вибраній професійній царині. Результативність та успішність освітнього процесу у більшій мірі залежить від сформованості освітнього середовища закладу освіти як багатосуб'єктного та багатопредметного системного утворення, що має об'єктивні можливості цілеспрямовано впливати на професійно-особистісний розвиток майбутнього фахівця, забезпечуючи його готовність до професійної діяльності та / або продовження навчання, успішного виконання соціальних ролей і самореалізації у процесі життєдіяльності. За своєю природою – це комплекс умов – можливостей та ресурсів (матеріальних, фінансових, особистісних, технологічних, організаційних, репутаційних) для освіти особистості, що склались цілеспрямовано в установі, яка виконує освітні функції щодо надання вищої фахової освіти, забезпечує можливості для загальнокультурного та особистісного розвитку суб'єктів освітнього процесу. Освітнє середовище закладу вищої/фахової передвищої освіти є цілісністю, що охоплює сукупність умов, у яких відбуваються професійна підготовка, особистісний розвиток та соціалізація майбутнього фахівця [1, ст.144].

З метою дослідження ефективності організації освітнього процесу у закладі освіти в онлайн-просторі та визначення його точок розвитку задля вдосконалення дистанційної організації даного процесу з урахуванням думки його суб'єктів, нами було проведено опитування студентів Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка. В опитуванні взяли участь 300 студентів, які представляють усі 4 курси та 12 спеціальностей. Опитування проведене за допомогою Google form.

Запропонована здобувачам освіти анкета включала 10 запитань, які спрямовані на виявлення думки суб'єктів освітнього процесу щодо особливостей таких структур освітнього середовища як матеріально-технічне забезпечення, психолого-педагогічні умови, можливості для розвитку в форматі онлайн-функціонування освітнього процесу.

Перелік запитань, що включала анкета:

Чи маєте Ви на даний момент достатнє технічне забезпечення (смартфон/ноутбук/комп'ютер/планшет) задля дистанційної участі у освітньому процесі?

Чи зіштовхуетесь Ви із перешкодами, що є суттєвими для Вашої дистанційної участі у освітньому процесі?

Чи користуєтесь/користувались за час карантину Ви підтримкою Соціально-психологічної служби нашого Університету?

Наскільки Ви задоволені якістю отриманих освітніх послуг (проведення занять) під час дистанційного навчання?

Чи регулярно Ви відвідуєте онлайн-заняття?

Чи відвідуєте Ви місця великого скупчення людей у часи карантину?

На Вашу думку, чи ефективною є дистанційна комунікація у Коледжі?

У якій формі Вам найбільш зручно виконувати завдання дистанційно?

Чи змінилась, на Вашу думку, Ваша особиста активність у зв'язку із переходом у дистанційний формат?

Які Ви маєте бажання/пропозиції для вдосконалення процесу онлайн-навчання у Коледжі, з урахуванням Ваших потреб та проблем, з якими Ви зіштовхнулись?

За результатами проведеного опитування нами було виявлено, що 96% опитаних студентів (288 осіб) мають достатнє матеріально-технічне забезпечення задля регулярної участі у дистанційному освітньому процесі, однак, 4% (12 осіб) вказали, що такого забезпечення не мають. Отже, технічно можливість долучитись до онлайн-навчання має більшість студентів, але не уся їх кількість. Щодо регулярності відвідування онлайн-занять: 63% (189 осіб) опитаних відмітили, що регулярно відвідують онлайн-заняття за виключенням відсутності через хворобу чи з поважної причини; 34,7% (104 особи) відзначило, що вони залучені до навчального процесу, не пропускаючи жодного заняття; 1,7% (5 осіб) опитаних відзначили, що інколи пропускають заняття без поважної причини. Тобто практично усі студенти відвідують онлайн-заняття із необхідною регулярністю, за виключенням їх відсутності з ряду об'єктивних обставин.

Нами також було поставлене запитання про дотримання карантин вимог та невідвідування людних місць. Виявлено, що 62,3% (187 осіб) відзначили, що інколи за крайньої потреби відвідують місця великого скупчення людей; 21,7% (65 осіб) взагалі обмежили відвідування таких місць до закінчення карантину; 16% (48 осіб) продовжують відвідувати місця великого скупчення людей у позанавчальний час.

Якщо детальніше зупинитись на якості онлайн-залучення у навчальний процес студентства, важливо відзначити, що 73,3% (220 осіб) опитаних

мали/інколи мають перешкоди технічного характеру для онлайн-навчання; 25,7% (77 осіб) зазначили, що з початком карантину у них збільшився обсяг домашніх зобов'язань; 22% (66 осіб) зазначили, що з початком карантину вони відчули появу психологічних проблем та бар'єрів; 19,3% (58 осіб) опитаних відзначило, що від початку карантину вони не зіштовхнулись із жодними суттєвими перешкодами для дистанційного здобуття освіти. Отже, понад 2/3 студентства періодично зіштовхуються із проблемами технічного характеру під час дистанційного навчання; майже третина відмітила підвищення кількості навантаження у зв'язку із збільшенням домашніх зобов'язань під час карантинної самоізоляції у власному житті; 1/4 відчули появу психологічних бар'єрів та проблем, пов'язаних із початком карантину та усіма супроводжуючими процесами; 1/4 студентства із жодними перешкодами у процесі дистанційної освіти не зіштовхнулася.

Анкета містить окреме питання щодо психологічних проблем та їх подолання: 66% (198 осіб) опитаних відзначило, що вони не мають таких проблем, у яких їм була б необхідна допомога психолога; 24,3% (73 особи) зауважили, що вони не були поінформовані про існування Соціально-психологічної служби на базі закладу освіти; 6,3% (19 осіб) повідомили, що збираються звернутись за підтримкою до відповідної служби закладу освіти найближчим часом; 3,3% (10 осіб) відзначили, що користуються/користувались підтримкою Соціально-психологічної служби. Стосовно функціонування онлайн-комунікації між учасниками освітнього процесу: 85,3% (256 осіб) респондентів зазначили, що задоволені комунікацією усередині групи, із старостами/куратором/представниками адміністрації; 14,7% (44 особи) повідомили, що мають труднощі, пов'язані із комунікацією.

Окреме питання – активність студентства до/під час карантину. 42,7% (128 осіб) відзначили, що нині є менш активними, ніж під час офлайн-навчання; 34% (102 особи) – навпаки почуваються більш активними у онлайн-просторі, встигають відвідати більше заходів; 23,3% (70 осіб) відзначили, що інтенсивність їхньої активності не змінилась у зв'язку із переходом у дистанційний формат.

Перехід до онлайн-форм діяльності, відповідно, супроводжується переходом учасників освітнього процесу до онлайн-форм виконання навчальних завдань. У питанні із декількома можливими відповідями, 77,3% (232 особи) респондентів зазначило, що найбільш зручною формою роботи для них стала презентація; для 69,7% (209 осіб) – конспект, занотований на технічному пристрої; для 47,3% (142 особи) – конспект, занотований на паперовому носії; для 6% (18 осіб) – інфографіка; для 4% (12 осіб) – ментальна карта; для 2% (6 осіб) – лепбук. Можна сказати, що більшість студентів опановує нові форми онлайн-участі у освітньому процесі, послуговуючись можливостями технічного забезпечення.

Загалом 64,4% (193 особи) опитаних оцінюють якість надаваних їм освітніх послуг під час дистанційного навчання як такі, що відповідають високому рівню, є цілком задовільними (з них 21,7% (65 осіб) оцінюють надавані освітні послуги у 5 балів, 42,7% (128 осіб) – у 4 бали); 26% (78 осіб)

оцінюють – як «задовільно» у 3 бали; 9,7% (29 осіб) не задоволені якістю надаваних ним освітніх послуг (з них 5% (15 осіб) оцінюють – у 2 бали, 4,7% (14 осіб) – у 1 бал).

У сучасних умовах пандемії й масових переходів усіх процесів у дистанційну форму не перестає бути актуальним існування інституту освіти як такого та не знижується попит на кваліфікованих спеціалістів. Сучасні заклади фахової передвищої освіти мають адаптуватись до викликів сьогодення з урахуванням актуальних потреб суспільства, думки кожного суб'єкта освітнього процесу. Досвід Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, підкріплений опитуванням студентства, показує, що це можливо із переходом у онлайн-формат без суттєвих втрат у якості освітніх послуг.

Джерела та література

1. Братко М.В. Управління професійною підготовкою фахівців в освітньому середовищі університетського коледжу: теорія і практика: монографія. Кам'янець-Подільський: «Аксіома». 2017. 424 с.

2. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.

Волкотруб Аркадій

*Відокремлений структурний підрозділ «Чернятинський фаховий коледж
Вінницького національного аграрного університету»*

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА, ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Душа- невидима, але коли
В людини її немає, це видно.
Аркадій Давидович

Духовний світ людини настільки багатомірний, що кожний конкретний підхід до визначення рівня духовного розвитку може виявитися помилковим внаслідок своєї обмеженості, одновимірності.

Постановка проблеми. Формування духовності засобами зарубіжної літератури у студентів закладів фахової передвищої освіти належить до проблеми соціального характеру, оскільки пов'язана з поняттям формування особистості. На сьогоднішній день ця проблема є однією з головних у нашій державі, оскільки молодь зі своїми вищими моральними та естетичними канонами і ідеалами – майбутнє нашої нації, рушійна сила розвитку та добробуту країни. Від її ставлення до надбань культури залежить духовне оновлення нашого суспільства, зміст її ціннісних орієнтацій.

Виклад основного матеріалу. Наше суспільство переживає період соціально-політичних змін та випробувань: економічна криза і нестабільність, розвиток комунікацій, світова конкуренція, гібридна війна на сході України, поширення коронавірусної хвороби (COVID – 19). Усе це вимагає дотримання